

Barokní areál v Kuksu získává nejvyšší evropské ocenění v oblasti kulturního dědictví

Turku, 15.května 2017 – Dnes vpoledne byli v kostele Sv. Michala ve finském Turku slavnostně vyhlášeni vítězové Ceny Evropské unie pro kulturní dědictví / Ocenění Europa Nostra pro rok 2017. Ceny předali společně prezident přední evropské organizace v oblasti kulturního dědictví Europa Nostra, maestro **Plácido Domingo**, a evropský komisař pro vzdělávání, kulturu, mládež a sport, **Tibor Navracsics**, kteří rovněž vyhlásili a předali 7 grand prix a Cenu veřejnosti, které byly vybrány z celkem 29 letošních vítězných projektů.

Nezávislá odborná [porota](#) vybrala sedm následujících laureátů grand prix, z nichž každý obdrží peněžní cenu 10 tisíc euro:

Kategorie památková péče

[Barokní areál v Kuksu, Královéhradecký kraj, ČESKÁ REPUBLIKA](#)

[Královská cesta, Filefjell, NORSKO](#)

[Palác kultury, Blaj, Transylvánie, RUMUNSKO](#)

[Zastřešení trosk kláštera Sv. Juana v Burgosu, ŠPANĚLSKO](#)

Kategorie výzkum

[Průzkum a restaurování díla H.Bosche, 's-Hertogenbosch, NIZOZEMÍ](#)

Kategorie mimořádný přínos při péči o kulturní dědictví ze strany jednotlivců nebo skupin

[Ferdinand Meder, Záhřeb, CHORVATSKO](#)

Kategorie vzdělávání, odborná příprava a osvěta

[Centrum pro výtvarné umění a výzkum, Nicosie, KYPR](#)

Cenu veřejnosti, která se letos uděluje již po šesté, získal [Zoltán Kallós](#), který se již 70 let zabývá sběrem lidových písní, tanců, příběhů a řemeslných výrobků maďarské, rumunské, saské a romské komunity v rumunském Sedmihradsku. Je to poprvé, co největší počet hlasů získala kategorie **mimořádný přínos při péči o kulturní dědictví ze strany jednotlivců nebo skupin**. Online hlasování, které zorganizovala Europa Nostra, se zúčastnilo přes **11 500 osob**.

Během slavnostního večera byla Cena Evropské unie pro kulturní dědictví / Ocenění Europa Nostra udělena 29 vítězům z 18 zemí, které se podílejí na programu Kreativní Evropa. Kromě toho získaly Ocenění Europa Nostra také dva významné projekty ze Švýcarska a Turecka, tedy zemí, které nejsou členy programu.

„Je mi nesmírnou ctí osobně ocenit všechny vítěze v Turku, v tomto krásném historickém městě, které slaví sté výročí nezávislosti Finska. Každý z oceněných je zářným příkladem pro nás pro všechny, kterým leží na srdci naše společné kulturní dědictví. Tento slavnostní večer a celý kongres v Turku byl skvělou příležitostí mobilizovat laureáty ceny, členy a partnery k tomu, aby aktivně přispěli k Evropskému roku kulturního dědictví 2018. Nesmíme zmeškat tuto historickou šanci situovat naše společné kulturní dědictví, kam patří – do centra projektu zvaného Evropa, který musíme oživit!“ poznamenal **Plácido Domingo**, renomovaný operní pěvec a prezident Europa Nostra.

„Tak jako v minulých letech, i nyní Cena Evropské unie pro kulturní dědictví / Ocenění Europa Nostra vyzdvihuje talent vynikajících odborníků a řemeslníků, neúnavnou práci dobrovolníků a oddané úsilí pedagogů, díky nimž se můžeme těšit z kulturního dědictví nejen my dnes, ale i budoucí generace. Evropské kulturní dědictví je jedním z nejcennějších zdrojů. Jeho hodnota je nejen symbolická – má pozitivní vliv na kvalitu našeho života, na naši ekonomiku a naši společnost. Jsem velice rád, že rok 2018 byl vyhlášen Evropským rokem kulturního dědictví. Máme velkou příležitost docílit, aby si evropští občané všech národností plně uvědomili jeho hodnotu, rizika, kterým je vystaveno, a příležitosti k podpoře sociálního začlenění a budování společenství budoucnosti,“ řekl **Tibor Navracsics**, evropský komisař pro vzdělávání, kulturu, mládež a sport.

Slavnostního předávání cen v Turku se zúčastnilo na 1 200 osob z řad odborné veřejnosti, dobrovolníků a příznivců z celé Evropy, včetně vysokých představitelů evropských institucí, členských států a hostitelské země.

Ceremonie byla závěrečnou veřejnou událostí [Evropského kongresu pro kulturní dědictví](#) v Turku, kterého se ve dnech 11.-15.května zúčastnilo několik set odborníků z celé Evropy. Kongres zorganizovala Europa Nostra a její místní pobočka Europa Nostra Finland za podpory města Turku, mnohých veřejných a soukromých institucí jak z Finska, tak z dalších evropských zemí, jakož i programu Evropské unie Kreativní Evropa.

V roce 2018 bude Cena Evropské unie pro kulturní dědictví / Ocenění Europa Nostra stěžejním nástrojem pro podporu klíčových cílů a poselství **Evropského roku kulturního dědictví**. **Výzva k podávání přihlášek** do tohoto speciálního ročníku cen bude vyhlášena 1.června 2017 na těchto webových stránkách:

<http://www.europeanheritageawards.eu/apply/>

FOTOGRAFIE ZE SLAVNOSTNÍHO PŘEDÁVÁNÍ

Budou brzy k dispozici

VIDEO ZE SLAVNOSTNÍHO PŘEDÁVÁNÍ

Bude brzy k dispozici

KONTAKTY:

Europa Nostra

Joana Pinheiro, jp@europanostra.org
+31 70 302 40 55, +31 6 34 36 59 85

Evropská komise

Nathalie Vandystadt,
nathalie.vandystadt@ec.europa.eu, +32 2 296 7083

Joseph Waldstein,
joseph.waldstein@ec.europa.eu, +32 2 295 6184

Barokní areál Kuks

Tomáš Řepa, repa.tomas@npu.cz
+420 724 663 614

VÍCE O OCENĚNÝCH PROJEKTECH:

[Informace a prohlášení poroty](#),
[fotografie ve vysokém rozlišení](#) a [videa](#)

Twitter: [@europanostra](#)

[Stránky Kreativní Evropa](#)

Twitter: [@europe_creative](#)

[Stránky komisaře Navracsicse](#)

www.hospital-kuks.cz/cs

Barokní areál v Kuksu, Královéhradecký kraj

Projekt Kuks – Granátové jablko byl realizován Národním památkovým ústavem s podporou Evropského fondu regionálního rozvoje. Areál, založený na počátku 18. století, sestává ze sídla Františka Antonína Šporka, postaveného blízko léčivých pramenů nedaleko řeky Labe, dále z lázní, hospitálu, kostela, hřbitova, lékárny a rozlehlé zahrady s bylinkovými záhony, drobnými stavbami a fontánami. Na počátku projektu se značná část areálu nacházela v nevyhovujícím stavu a většina objektů nebyla způsobilá k užívání.

Areál představuje výjimečný příklad barokní architektury a interiérové výzdoby. Ideály své doby ztělesňuje svým zhmotněným symbolickým uspořádáním. Stavby zasvěcené mládí a životu, mezi něž řadíme zámek, divadlo a lázně, umístěné na jedné straně řeky, a objekty kostela, hospitálu a hřbitov, představující duchovní sílu, stárnutí a smrt na břehu druhém, dokládají barokní okouzlení protiklady, životem a smrtí.

Hospitál a lékárna mají pozoruhodnou historii. Svůj účel plnily od roku 1743 až do okupace Československa v roce 1938, kdy zde později byla zřízena župní polepšovna pro německé mladistvé delikventy. V druhé polovině 20. století objekty sloužily jako léčebna pro dlouhodobě nemocné a krajský archiv. Projekt Kuks – Granátové jablko, symbol znovuzrození, byl realizován s cílem vybudovat edukační centrum zaměřené na bohatou historii areálu, činnost hospitálu, prezentaci historického a moderního lékařství a na konání kulturních a uměleckých akcí.

„Obnova hospitálu Kuks, jako nedílná součást projektu ochrany budov a krajiny, je těch nejvyšších kvalit. Její víceborový a mezioborový přístup považujeme za chvályhodný a měl by sloužit jako přesvědčivý příklad pro jiné projekty obnov v Evropě,“ uvedla porota.

„V evropském kontextu zastávají areál a jeho historie důležité místo, které vypráví příběh zprostředkovaný vlastním vzdělávacím programem. Podstatné je pokračující využití jeho lékárenského poslání. Hospitály představují mnohdy složitý soubor překážek v rámci ochrany, jež se během potřebné obnovy a použití technologických postupů neustále vynořují. Kuks – Granátové jablko představuje řešení, které je dobře přizpůsobitelné novým stavebním požadavkům a uchovává to, co je v jeho historii přítomné,“ poznamenala porota.

Souvislosti

Cena Evropské unie pro kulturní dědictví / Ocenění Europa Nostra

[Cenu Evropské unie pro kulturní dědictví / Ocenění Europa Nostra](#) iniciovala v roce 2002 Evropská komise a od té doby je uděluje nevládní organizace Europa Nostra. Oceněny jsou nejlepší projekty z oblasti restaurování kulturních památek, výzkumu, managementu, dobrovolnických aktivit, vzdělávání a komunikace. Tímto způsobem cena přispívá k upevnění povědomí o kulturním dědictví jako strategickém zdroji evropské ekonomiky a společnosti. Cena se uděluje za podpory programu Evropské unie **Kreativní Evropa**.

Za posledních 15 let podalo **příhlášku 2 720** organizací a jednotlivců z **39 zemí**. Na prvním místě je **Španělsko** s 498 projekty, následované **Velkou Británií** (286) a **Itálií** (278). Co se rozdělení na kategorie týče, nejvíce přihlášek bylo podáno v kategorii památková péče (1 606), dále vzdělávání, odborná příprava a osvěta (457), výzkum (340) a mimořádný přínos při péči o kulturní dědictví ze strany jednotlivců nebo skupin a vzdělávání (317).

Od roku 2002 vybrala odborná porota **455 vítězných projektů z 34 zemí**. Pořadí zemí je v souladu s počtem podaných přihlášek. Na prvním místě je **Španělsko** s 61 oceněními, následované **Velkou Británií** (60), **Itálií** (37), **Německem** (29) a **Řeckem** (27). Také v kategoriích je na prvním místě památková péče (267), dále mimořádný přínos při péči o kulturní dědictví ze strany jednotlivců nebo skupin (67), vzdělávání, odborná příprava a osvěta (65) a výzkum (56).

Nejlepším projektům z výše uvedených bylo rozděleno také celkem **102 grand prix** s cenou 10 tisíc euro.

Cena Evropské unie pro kulturní dědictví / Ocenění Europa Nostra dále posiluje postavení památkové péče v Evropě tím, že projektům poskytuje velkou publicitu, podporuje mezinárodní výměnu zkušeností a propojuje jednotlivé zúčastněné strany. Také vítězům cena přináší další výhody, jakými jsou větší (mezi)národní publicita, následné získávání finanční podpory či zvýšený zájem návštěvníků. Protože cena vyzdvihuje evropský charakter kulturního dědictví, vzrostlo povědomí i u široké veřejnosti. Cena je tedy klíčovým nástrojem v propagaci evropského dědictví.

Europa Nostra

[Europa Nostra](#) je panevropská federace neziskových organizací, kterou podporuje také široká síť veřejných institucí, soukromých společností a jednotlivců. Organizace zahrnuje více než 40 evropských zemí, a je tak důležitým hlasem občanské společnosti v oblasti ochrany a podpory evropského kulturního a přírodního dědictví. Europa Nostra byla založena v roce 1963 a je dnes považována za nejreprezentativnější síť tohoto zaměření v Evropě. Prezidentem organizace je renomovaný operní pěvec Plácido Domingo.

Europa Nostra se účastní kampaní za záchranu nejvíce ohrožených památek, míst a krajinných celků, a to zejména ve svém programu „7 nejohroženějších“. Kromě udělování výše zmíněných cen také vede strukturovaný dialog s evropskými institucemi, čímž se podílí na formulování a implementaci evropské strategie a politik, a koordinuje Evropskou alianci pro dědictví 3.3.

Kreativní Evropa

[Kreativní Evropa](#) je nový program Evropské unie, který podporuje kulturní a kreativní sektor, čímž napomáhá růstu zaměstnanosti a dalšímu růstu. Rozpočtem 1,46 miliardy euro na období 2014–2020 podporuje organizace v oblasti kulturního dědictví, divadla, výtvarného umění, interdisciplinárních oborů, publikování, filmu, TV, hudby a videoher, jakož i desetitisíce umělců a profesionálů z oblasti kultury. Díky dostupnému financování mohou podpoření působit po celé Evropě, rozšířit řady svých diváků a rozvíjet schopnosti požadované v digitálním věku.